

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 24. Donum Dei. Præclarum reputat sponsa donum, quod illi Deus aliquem mittat, cui det: prudentius iudicans quam Oza.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52962](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52962)

Et quis dicit tibi: da mihi bibere, tu petiſſes ab eo, & dediſſes tibi. Perpende illud: *Si ſciſes.* Si mente beneficium illud reuolueres, quo te Deus afficit: & quis eſt, qui petit à te, quis ille pauper ingemiſcens tui adſpectibus oblatuſ, niſi Deus ipſe, qui venit in illo perſonatuſ?

Hom. II. Congruè vobis proferimus illam D. Chryſoſtomi meditationem, ſæpiùs repetitam, & ad Hebr. eleganter à D. Pet. Chryſol. perpenſam ad illa Ser. 14. verba pſalterij Dauidici: *Beatus, qui intelligit XIV. Super egenum & pauperem.* Quid innuit? Beatus ille, qui videns accedentem pauperem, & intellige. eius vocem audiens lachrimabilem, elémone ſynam petentis, intelligit, & vera fide cognofcit alterum, qui ibidem adſtat, *Super egenum & pauperem,* ſcilicet Chriſtum, O te multis calculis fortunatum: ſi vocem audiendo pauperis, rogantis: *Da mihi bibere &c. Si ſciſes quis eſt, qui dicit tibi, da mihi &c.* Hæc erat virorum in hoc fides viva perfectorum, & quantum opera quæ faciebant, eorum fidei præferebant excellentiam, tantum eorum defectus fidem in vobis arguit mortuam aut dormitantem.

ſ: 24. Donum Dei. Præclarum reputat ſponſa donum, quod illi Deus aliquem mittat, cui det: prudentius indicans quam Ozam.

70 **E**X his præconium intelligo, quòd diuinus paranymphus cæleſtis vbera ſponſæ celebravit. In exordio libri ſui amoris caſtiſſimi ac puriſſimi ſponſam mirificis deſcribit ſymbolis, metaphoris ac hieroglyphicis. Et in hoc proficiens, id quod modò vna laudauit phraſi, paulò poſt laudat alia, eſt autem hoc myſterium, quòd animam incipiat depingere ab ipſis ſuæ perfectionis initiis, cuius proſequitur augmentum, donec altiſſimam eius deſcribat perfectionem. In particulari dopedicat vbera, ut quid in ſponſa ſponſo conſiderat: digniſſimum. Modò ſic illa extollit: *Quam pulchra ſunt mamma tua ſoror mea, ſponſa? Pulchriora ſunt vbera tua vino.* Quibus non vulgata continentur myſteria, verum tamen bis præfertim in fine quando deſcribit illam in altiſſima ſtatu perfectionis, quando dixit: *Statura tua aſſimilata eſt palma,* illa duobus comparat tenerrimis & præcarum hinnulis: *Duo vbera tua, ſicut duo hianulicæ præ gemelli, qui paſcuntur in liliis.*

I.
Vbera ſponſæ hinnulis comparantur. **Cant. 40. 10.**

Cant. 7. 7
Cant. 4. 5
7. 2.

Quale hoc, o ſponſe diuiniſſime, vberum encomium? Videtur encomium ei contradicere, quòd intendis ſignificare. Vbera non ſugunt, ſed lactant: non illa paſcuntur, ſed paſcunt. Si illa capris parientibus comparares quæ tanto lacte abundant, ut gemellos alant hinnulos, opportuna videtur comparatio, ut effuſam declarares liberalitatem, quæ pia mater Eccleſia ſuis accurrit filiis, ſua communicat bona, paſcit eſcarientem, veſtit nudum, ſuccurrit indigenti: verù quid ad rem, ut excellentem hanc efferas liberalitatem, perfectamque charitatem, vbera comparare capreolis, quæ neolaſtant, nec paſcunt, nec dant ſed ſugunt, ſed paſcuntur, ſed recipiunt.

Altiffimum Sacramentum, ſummam etenim deſignat animæ perfectionem, quæ conſiſtit in Charitate perfecta: *Charitas, quod eſt vinculum perfectionis.* In hac enim opinione ſuam teſtatur perfectionem, quando ad illum aſcendit ſtatim, ut ſit ipſa nutriens alios, fundensque lac, quòd illam lactent, recipiantque pauperes, & intelligit, quòd illa ipſa ſit quæ paſcitur, & quæ in hoc & per illud ſugit, & lac vbertim recipit cæleſtium donorum, gratiareque puriſſimum, liliis diuinisque floribus præſignatum. Videnſ ſororem amicam meam paſcentem pauperes, veſtientem nudos, captiuos redimentem, pupillis fauentem, ſuccurrentem hoſpitalibus. Noueris ut verum, quòd illa ipſa ſit quæ in hoc ipſo magis recipit, & eadem ipſa eſt, quæ veriùs à diuino ſuo ſponſo, gratis donis, que paſcitur cæleſtibus, ipſam etenim in paupere contemplantur, ſuoſque deſigit oculos ſua viciſſima. Hoc ipſa intelligit, & tu ſimiliter intelligeres, ſi tua eſſet tam viva fides, ac erat chariſſimæ ſponſæ, ipſam qui à te petit, cognofcendo: *Si ſciſes donum Dei, & qui eſt qui dicit tibi, da mihi &c. tu petiſſes.* Ex gratia tibi indulget Deus, quando pauperem ad te deſinat, & ore ſuo à te mendicat: non etenim ſui cauſa mittit tibi pauperem (inquit D. Auguſt.) ſed cum nihil eius deſit quò pauperem alar, ſed ut tibi de gratia beneficiat.

Ex præfatis colligo veſtrum loquendi modum imprudentiſſimù, quando pauperi ſuccurriſti, dicentiſi: Si non ego ſuccurriſſem, actum erat de illo, perierat. Qu. ſi Deus pauperem tibi miſeretur adiuuandum, eo quod alios non habeat, ad quos miteat, & media deſiciant, quibus illi ſuccurrat. Anſam præbet inquirendi non paruum, ſupplicium mortis quò Deus Ozam multauit: quod enim arca fœderis Dei plauſtro nouo im-

Deſinat
ut ſpon
ſæ chari
tate
quæſto
dicit
Lib. 1
de ſer
e. 1
Oz
am
mer
tuo

posita à duobus vectaretur bobus, illis recalcitrantibus, paululum ad casum cepit inclinare; confestim accurret Oza, brachium extendit, fulcitque decidentem: *Postquam venerunt ad arcam Nachon, extendit Oza manum ad arcam Dei & tenuit eam quoniam calcitrabant boves, & declinauerunt eam.* Illic Deus tam seuerè puniit Ozam, vt subito mortuus corruerit. Domine mi, quid mali fecit Oza vestram sufficiens arcam casui proximam? Imo inter nos, si quis secularis viderit Venerabile Sacramentum casum in latam minari, manu potest extenta illud detinere quod si Roma sacrarium inuadat, potest deficiente sacerdote S. pixidem extrahere. Sentiant aliqui ob hoc morte punitum, quod cum arca fœderis humeris esset ferenda sacerdotum ac Levitarum, ipse plausro imposuit à bobus deducendam. Hoc non videtur satisfacere: quia quod Oza hoc ita fieri decreuisset, non illi tantum imputaretur, sed etiam fratri suo Ahio, quoniam & Dauidi, qui præfens aderat, qui hæc penam eusserunt, & merito causa inuestiganda est iuxta regulam D. Augustini S. Scripturæ historias examinandi.

IV. Cur Oza morte puniret arcam detinens. Lp. 1. de dicitur Christiana. c. 12. vj. quæd. 20.

Multas graueque congerunt SS. Patres rationes, quas aliis locis dedimus; attamen illam indicat Spiritus Sanctus, dicendo: *Perussis eum super temeritate sua.* Notat Cajetanus, quod aliis etiam notauimus, ex Hebræo legi: *Super errorem id est super falso erroris.* Q. d. realiter errore laborant temerario, ex quo temeraria processit quædam præsumptio in eo quod egit, hæc nimium, quod accurreret arcam sustentaturus, credens, quod nisi ipse obsisteret in terram corrueret, ac nisi sua ipse manu illam sustentaret sine vlla spe restaurationis perderetur. O te bardum, an temerarius adeo in mentem tibi venire potuit error? Ignoras quod hanc Deus elegerit arcam sibi in sedem, in illaque se manifestet? Credisue ergo Deo mille millium Angelorum manus, insuper & hominum, aliaque media defutura, quibus arcam suffulciar, licet tu numquam tuam extenderes aut præfens adesses, aut vnamquam foisses in mundo?

V. Oza nimis temerarius fuit.

VI. Pauper arca Dei est, in qua ipse residet, vt nobis cohabitaret, præbeatque occasionem, quâ illum mediis nostris adiuuemus, nobis in non exiguum emolumentum. Ne tanta te capiat temeritas, vt credas, Deum tua indigere manu, & quasi non habeat vnde pauperem nutriet, illum tibi commendat nutriendum. Ne abegris; nisi succurreris talis pauper peric-

rat. Si tali non fuisset liberalis hospitali, iam nunc corruerat. Nisi manum ego protendissem, iam puella seu vidua, seu pupillus periissent, quando namque se deficeret, alias habuisset manus Deus tuis meliores, quibus has pauperum arcas potenter, ne caderent sustineret, in quibus vt throno residet: & hoc crede vero verius magnam tibi à Deo fieri gratiam, quod tuis vti velit manibus, tuâ operâ, millenis aliis neglectis; quod tibi in non leue cedat emolumentum.

Expendit Apostolus quâ ratione Deus ab errore Prophetam Eliam, quo laborabat, reuocavit. Videbis vatem diuini honoris zelo flagrantissimum, tantâ callidum animi tristitiâ, vt sic Deum interpellat: *Sufficit mihi Domine, tolle a-*

nimam, meam. Accurrit Deus, in montem ducit Horeb, illique ait: *Quid mœres o propheta, quid te malè cruciat? Hec Domine mi: per me stetit, vt honor cultusque nominis tui adhuc in mundo perseveret, nisi ego adlaborassem iam dudum in fumos euauisset: iam enim sancta altaria tua destruxerunt, Prophetas tuos occiderunt gladio, & derelictus sum ego solus.* O propheta, quàm longè à vero deliras: quasi vero in te solo, eorum qui mihi seruiunt, numerus finiretur. Tunc tibi solus videris esse mihi seruus & quod nisi tuo adstante studio, cuncta periissent? Noueris igitur, quod in vnico angulo, *Reliqui mihi septem millia.* Cuique eorum possem adiungere vt in mei prodeat honoris defensionem, & hanc tibi volui conferre gratiam hoc tibi confidens, cæteris aliis quorum vti poteram operâ, prætermisissis.

Die palmarum templum Redemptor noster ingreditur, commouet Deus infantium linguas in eius encomium, qui carduces effecti cœlites Christi præconia cecinerunt, illis etenim in sui nominis gloriam Christus vti decreuerat. Ad illam accedunt inimici publici Sacerdotes & Doctores, dicentes, vt quid hæc fieri permittis, vt quid pueris tuarum laudem non imponis seuerè silentium? Ne hoc induleris, procul hinc pueri. Respondet illis Dominus: quid igitur, creditis fac, illis tacentibus, Patri meo cœlesti linguas alias, quæ meas celebrent laudes posse deficere? Si procul hinc abigantur infantes, si os eis occluseritis, dabit Deus ipsis linguas lapidibus, eminentiori longe miraculo in mei gloriam, & qui multò concioant mea facta solemus: *Quia si bit acuerint, lapides clamabant.* 19.

VII. Elias à Deo instruitur.

VIII. Si pueri tacant excitabit Deus laudes. Lnc. c. 19.

Quoties.

Rom. c. 11

3. Reg. 19

18.

VII. Elias à Deo instruitur.

72

VIII.

Si pueri tacant excitabit Deus laudes.

Lnc. c. 19.

19.

Quoties.

IX.
Dicendū
stipem
neganti:
Sicives
&c.

Quotiescumque video quod accedentem, & stipem mendicantem, asperneris, vel te subducas, vel asperere nimis foras elimines, vt mulier hæc Christum, quem aq̄e caliceum rogantem vultu moroso dedignabunda repellit, obiciens ei: *Quomodo tu Iudæus cum sis, bibere à me possis* &c. Tunc postulas elemosynam, cui vires laborando sufficiunt? Tu qui solus es, à me possis, quem tantâ grauat familia? Tu profligate, furcifer. Dico tibi apud me ipsum loquens: O Homo *Sicives donum Dei, & quis est, qui dicit tibi, da mihi bibere* &c. Hoc tibi persuadeas, in tui quod Deus hoc faciat salutem, hunc tibi mittendo pauperem, & eius ore te rogando, quod tibi copiosè beneficiat.

Et loquendo generalius, quando video quod Deus per os suorum prædicatorum à te flagitat, hominum in te imperantissime vt ieiunes, carnem tuam maceres, à te scortator impurissime, vt viæ illi lubricæ finem tandem imponas aliquando, à te vindictæ sitientissime, vt hæc mortalia remittas odia, à te fenerator, vt te ponderet hæc alienæ raptæque facultatis exoneret, quod te in profundum demergit inferni; quando intelligo, quod à te requirit, vt peccata tua confitearis, frequentes stationes, legas rosarium, sacramenta suscipias, te ipsum ad orationem parumper componas, vitæ consideres præsentis vanitatem, & video quod ad hæc omnia sicut hæc mulier cum vno *Quomodo* respondeatis: quomodo dimittam illam, animæ meæ delictum? Quomodo restituam aliena, pauper ero & mendicus? Quomodo remittam qua me dedecorauit, iniuriam? Quomodo sacramenta frequentabo mille correspondentiis terrenisque implicitis occupationibus? Quomodo me dedam orationi, meis deficiam licris, meisque negotiis tibi cum Christo respondeo *O mulier* ô anima, *si scires donum Dei, & quis est, qui dicit, tibi* &c. Si scires quod te favore dignetur Deus & quis est qui tibi de cathedra loquitur, & quam parum illo indigeat, quod à te petit, qui eò tantum petit animo vt tibi cedat in utilitatem, *Tu petisses ab eo*, tu eius te pedibus prosterneeres, tu gratiam illam, fauoremque humilis, quod petita possis implere, postulare.

§. 25. Putens, altus est. Tres perpendas a qua terræna conditiones. Prima: quod haustu sit difficilis, vt experti sunt duo nobiles.

MVtat igitur Christus idioma & à petendo, transit ad promittendum duo 73
quæ diximus adco desiderabilia gratæque mulieribus: sapientiam & diuitias: His cepit mulier promittis intendere, quamque excusat mentem illis inharrens, & quæ petenti contemptim obiecerat. *Quomodo tu Iudæus cum sis, promittenti comice respondet & humiliter Domine*, & cum tanta audia sibi promitti, capillis occasionem apprehendit, & ulterius inquit quæ sint illa, quæ sibi Dominus promittebat, num vera forentan ludicra, licet autem promissa tam magnifica in ore hominis pauperis, fatigati incogiti viderentur incondita deliramenta, verum tamen tantam præferbat suo Christus aspectu gravitatem, vt extremam causeret reuerentiam & venerationem, quem hæc mulier intuens, censuit illum hominem non esse vendendis nugis hiftrionem, cuius nec verba, nec loquendi modus tale quid sapient, sed aliquem esse debere Principem non minimum, lauatum, alieno habitu transfiguratum, vnde promittis attentam arripit aurem, respondeatque: *Domine mi vnde tibi hæc*, quæ summa promittis *Domine putens altus est* &c. Amico Deo res agitur: incipit loquens. Deum audire ipse te colliget, familiare est mulieribus ab illis apprehendi, quibus parant auditum. Cepit Eva loquentem audire serpentem, vnde quid tam à conditione mulieris aliquid, & eam nihilominus cepit, & ad iucora pertraxit. O te stultam mulierem, quæ præbes aures ludioni, qui tibi loquitur, qui tibi montes promittit aureos! O te puellam insipientem, quam illum auscultas, qui tibi dignitates, qui montilia, qui mundum promittit muliebrem, care tibi, corruet, O te mulierem insensatam, quæ tertie isti Satanae intentis, quæ velut serpens astuta tibi, vt bonum offert, quod in anima tibi cederet perditionem, apage, discede velociter, Deum audi, ô anima, eius verbis intende, perpende quæ tibi spondeat, & hoc tibi persuadeas nihil ab illo promitti, nisi quod tibi maxime conducit: *Audiam quid loquatur in me, Dominus.*